

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้ใช้วิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) โดยนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์จริงมาตรวจสอบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการสัมภาษณ์ดั่งนั้น เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล

ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา จากตำราเอกสารวิชาการ เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้และพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล จากตำราเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล
4. จัดทำร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม 1 ฉบับ เป็นแบบประเมินค่าความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสม ปานกลาง เหมาะสมน้อยและเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยมีข้อคำถาม ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 ข้อ ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักด้านบุคลิกภาพ มี 27 ข้อ ได้แก่
  - 1.1 องค์ประกอบย่อยความเชื่อมั่นในตนเอง 6 ข้อ
  - 1.2 องค์ประกอบย่อยพลังในการทำงานสูง 5 ข้อ
  - 1.3 องค์ประกอบย่อยความมั่นคงทางอารมณ์ 5 ข้อ
  - 1.4 องค์ประกอบย่อยคุณธรรมจริยธรรม 5 ข้อ
  - 1.5 องค์ประกอบย่อยเชาวน์ปัญญา 6 ข้อ
2. องค์ประกอบหลักด้านแรงจูงใจ 12 ข้อ ได้แก่
  - 2.1 องค์ประกอบย่อยความต้องการความสำเร็จ 4 ข้อ
  - 2.2 องค์ประกอบย่อยความต้องการอำนาจ 4 ข้อ
  - 2.3 องค์ประกอบย่อยพลังมุ่งมั่นในการทำงาน 4 ข้อ
3. องค์ประกอบหลักด้านทักษะและความสามารถ มี 21 ข้อ ได้แก่
  - 3.1 องค์ประกอบย่อยทักษะมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5 ข้อ
  - 3.2 องค์ประกอบย่อยทักษะด้านการบริหาร 5 ข้อ
  - 3.3 องค์ประกอบย่อยทักษะด้านเทคนิค 5 ข้อ
  - 3.4 องค์ประกอบย่อยทักษะด้านการจูงใจ 6 ข้อ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของตัวบ่งชี้ หาค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC)

การทดสอบเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล

เมื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบ
เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีการดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมาย เพื่อทดสอบยืนยันความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐาน
โครงสร้างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มี

ประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สอบถามความคิดเห็นเพื่อเป็นการยืนยัน
จากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมในการใช้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,359 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
2560, หน้า 15) ทั้งนี้กำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการแทน
โรงเรียนละ 1 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 342 คน ผู้วิจัยพิจารณา
กำหนดกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของยามาเน่
(Yamane, 1967) โดยกำหนดช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 342 คน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
(Multi-stage Random Sampling) โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.2.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)
เลือกสุ่มจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้ง 42 เขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อให้การกระจายของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ

2.2.2 การสุ่มโดยการกำหนดสัดส่วน (Quota sampling)
โดยพิจารณาจากอัตราส่วน จำนวนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (1:7)

2.2.3 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)
เลือกจับฉลากรายชื่อผู้บริหารโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาโดยการหยิบรายชื่อ
ขึ้นมาแล้วใส่คืน ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ได้กลุ่มตัวอย่าง

รวมทั้งสิ้น 342 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 243)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากตัวบ่งชี้ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า (summated rating scale) จำนวน 60 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว แบบสอบถามชุดนี้ครอบคลุมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล จำนวน 3 ด้าน 60 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ด้านที่ 1 บุคลิกภาพ มี 27 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 2 แรงจูงใจ 12 ตัวบ่งชี้ และด้านที่ 3 ทักษะและความสามารถ มี 21 ตัวบ่งชี้

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเที่ยง (reliability) ดังนี้

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ที่ได้จากการพัฒนาตัวบ่งชี้แล้วมาจัดทำเป็นแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความสอดคล้องของตัวบ่งชี้กับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของนิยาม (Index of Consistency : IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) เป็นผู้บริหารการศึกษาาระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหน่วยงานที่จัดฝึกอบรมการบริหารการศึกษาแก่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ดร.อัมพร พิณะสา ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร.พินิตาน พินทอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และนางนงลักษณ์ เรือนทอง ผู้อำนวยการสำนักมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ที่ทำการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล และดร.สุรัตน์ ดวงชาทม 3) เป็นผู้บริหารระดับสูงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย นายนิพนธ์ ก้องเวหา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 นายศักดิ์ดาเดช ทาซาย ผู้อำนวยการวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนบึงกาฬและนายสุรสิทธิ์ สิทธิอมร ผู้อำนวยการวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนโช พิสัยพิทยาคม และเมื่อพิจารณาผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจึงส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (รายละเอียดอยู่ภาคผนวก ข หน้า 209) ถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้ ทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้แนบข้อมูลเกี่ยวกับ การวิจัยไปด้วย จากนั้นประสานขอรับแบบสอบถามคืน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้รับจะกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยให้เลือก 3 ประเด็น คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ในแต่ละข้อยังเปิดโอกาสให้ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ไม่เห็นด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC จากการกำหนด ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มี

ประสิทธิผล

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่เป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มี

ประสิทธิผล

จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของนิยาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 72)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตัวบ่งชี้
ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามตัวบ่งชี้ที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ผลการ
ดำเนินการในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ของตัวบ่งชี้ทั้ง 60 ตัว ปรากฏว่าทุกตัวมีค่ามากกว่า .50 จึงถือว่าใช้ได้ทุกตัวบ่งชี้
(รายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 221) โดยผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ตาราง 8 แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบ	ข้อเสนอแนะ จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้	สรุป
ด้านบุคลิกภาพ	1. องค์ประกอบย่อย พลังในการทำงานสูง ควรเพิ่มตัวบ่งชี้ อีกหนึ่งตัวบ่งชี้ 2. องค์ประกอบย่อย คุณธรรมจริยธรรม ควรเพิ่มตัวบ่งชี้อีก 1 ตัวบ่งชี้ รวมเป็น 5 ตัว บ่งชี้ 3. ควรเขียนตัวบ่งชี้ให้ เป็นคำที่ไม่เป็นคำ กริยา และเขียนให้ ชัดเจนไม่คลุมเครือ	1. มีแผนงานและ เป้าหมายในการ ทำงานที่ชัดเจน 2. การตัดสินใจ ด้วยเหตุผลและมี ความยุติธรรม 3. ได้ปรับปรุง ข้อคำถามให้เป็น คำถามที่เป็นภาษา ราชการและให้มี ความสละสลวย มากขึ้น	1. เห็นควรเพิ่ม ตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญอีก 1 ข้อรวมเป็น 5 ข้อ 2. เพิ่มตัวบ่งชี้ คุณธรรม จริยธรรมตาม ข้อเสนอแนะอีก 1 ข้อ 3. เห็นควร ปรับปรุงข้อคำถาม ให้เป็นภาษาที่เป็น ทางการมากขึ้น และเข้าใจง่าย

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้	สรุป
ด้านแรงจูงใจ	1. ควรเพิ่มตัวบ่งชี้องค์ประกอบความต้องการอำนาจอีก 1 ตัวบ่งชี้ 2. ควรปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมองเป็นเชิงลบ เช่น ต้องการการแข่งขันมาเป็นส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ร่วมประกวดแข่งขัน	1. เพิ่มตัวบ่งชี้ความต้องการการทำงานที่มีความมั่นคงในตัวบ่งชี้ย่อยความต้องการอำนาจอีก 1 ตัวบ่งชี้ 2. ปรับเปลี่ยนภาษาที่ใช้ในตัวบ่งชี้ด้านแรงจูงใจให้สละสลวยและกระชับมากขึ้น	1. เพิ่มตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบความต้องการอำนาจตามข้อเสนอแนะอีก 1 ตัวบ่งชี้ 2. ได้ปรับปรุงตัวบ่งชี้ที่ใช้ภาษาไม่ชัดเจนให้ชัดเจนมากขึ้น
ด้านทักษะและความสามารถ	1. ได้เสนอแนะให้เพิ่มตัวบ่งชี้ย่อยทักษะทางเทคนิคอีก 1 ตัวบ่งชี้รวมเป็น 5 ตัวบ่งชี้จึงจะเหมาะสม	1. เพิ่มตัวบ่งชี้ย่อยทักษะทางเทคนิค 1 ตัวบ่งชี้ คือ ความสามารถในการสั่งการอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องตามกาลเทศะและเหมาะสมกับบุคคล	1. ได้เพิ่มตัวบ่งชี้ย่อยทักษะทางเทคนิคอีก 1 ตัวบ่งชี้ รวมเป็น 5 ตัวบ่งชี้

3. การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างจากตัวบ่งชี้ที่พัฒนาแล้วและมีความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cranach's alpha coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ว่า ต้องมีค่า .60 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cranach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ .98 (รายละเอียดอยู่ภาคผนวก ฉ หน้า 240) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามจากการทดลองใช้เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation co-efficiency) ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom : df) ค่า Factor loading ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index = GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index = AGFI) และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (root mean square error of approximation : RMSER)

2. การพิจารณาคุณภาพของตัวบ่งชี้แต่ละตัวและการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมโดยทั่วไปไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

- 2.1 ค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51 ขึ้นไป หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก
	ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อย
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.50 ลงมา หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่ใช้ได้

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation co-efficiency) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์จะต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า .30 จึงจะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

2.3 ค่าดัชนี KMO (Kaiser–Meyer–Olkin Measure of Sampling Adequacy) ใช้วิเคราะห์ว่าข้อมูลชุดนี้เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่โดยดัชนี KMO จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน ส่วนค่าในช่วงอื่นๆ แปลความหมายดังนี้

.80 ขึ้นไป เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก

.70 – .79 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดี

.60 – .69 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบปานกลาง

.50 – .59 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย

น้อยกว่า .50 ไม่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลชุดนี้มาวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดตามที่นิยมคือ ข้อมูลต้องมีค่าดัชนี KMO มากกว่า .50 จึงจะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.4 ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) ใช้ทดสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าค่าสถิติของ Bartlett มีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2.5 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันไม่ควรมีนัยสำคัญ

2.6 อัตราส่วน ไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2)/df ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันไม่ควรเกิน 2

2.7 ค่า Factor loading ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.30

2.8 ค่า RMSEF ใช้ประเมินความสอดคล้องของโมเดล

ถ้ามีค่าระหว่าง 0.05 – 0.08 แสดงว่าโมเดลค่อนข้างสอดคล้อง

ถ้ามีค่าระหว่าง 0.08 – 0.10 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องเล็กน้อย

ถ้ามีค่าระหว่าง 0.10 แสดงว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ จึงพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลคือต้องมีค่า RMSEF ต่ำกว่า .05

2.9 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ซึ่งแสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี